

Núm. 689

Any XIV

Barcelona 14 Novembre 1901

LA FOSCA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Ben formada y retreixera
canta y balla á la vegada
y sab dar carn á la fiera...
Si com á tiple es lleugera
com á dona no es pesada.

Consumatum est

Ja está feta la truya; los pastels ministerials es-tán ben preparats. Las eleccions del diumenje passat han sigut continuació de l' eterna farsa. Los candidats adictes á una situació que 'ns des-honra y envileix surarán; s' entén, aquells que de més d'òssis de cinisme y desvergonyiment donan mostres. Els Grañé y Nuri tenen completament assegurada l' elecció ¡Quin honor se posan á sobre los homes qu' han votat á aquestas personalitats!

Sembla mentida que pugui existir personas que, ja per haver rebut algú favor d' aquells que fan enrogir las galtas al que té vergonya, ja perque no tingen la més petita noció de lo qu' es conciencia, ni honra, ni dignitat, se venguin miserableness lo seu vot per prometenses que saben han de cumplir-se malparant la vritat y vivint á costa del próxim.

A pesar d' haver dit algú periódich que las eleccions del diumenje han sigut de las mes animadas, jo m' atreveixo á afirmar que son molts y molts los ciutadans que no han anat á votar per la sencilla ràbò de que 'ls uns no 's volen cuidar de res; volen que 'ls ho donguin tot fet y pastat, y 'ls altres perqué, desenganyats de las lluytas de partits que divideixen als homes sense tó ni solta, no volen servir de mingo pera que fassin carambola contra ells, los satélits del govern fusionista.

D' homes, al fi y al cap, no n' hi ha més que de dugas classes: bons y dolents.

Si en bon' hora republicans y catalanistas haguesin anat units y disposats á la lluya—costés lo que costés—contra l' enemic comú, que son 'ls fusionistas, aquells hauríen sortit victoriosos en tota la linea y no hauríen tingut lloch certs espectacles que desdiuen del bon nom d' uns y altres.

Pretendre sembrar la desunió entre 'ls catalans de bona fé, díguinse republicans ó catalanistas, es fer una mala tasca. Uns y altres, escoltant á oradors exaltats qu' han portat la perturbació als seus esperits, no han obrat ab la serenitat qu' es necessaria en aquets cassos; y enardits per falsas ideas de dignitat, enconats sense motiu, dominats per la passió han fet cosas que no havíen de fer. Per mor de certs *Quiñones*, republicans y catalanistas están fent la pesquera. Recapacitin, pósintse sobre si, y comprenderán qu' estan servint de joguina á uns quans homes ambiciosos que fan l' joch del govern sens qu' ells se'n apercibeixin.

Si un arranch de justa indignació habían de tenir uns y altres havia de ser pera extirpar l' eterna farsa dels partits turnants, pera procurar y exigir que las eleccions se fessin ab verdadera sinceritat, triomfés qui triomfés. Barallarse y violentar, no es converge.

En cantitat de vots y en calitat, los catalanistas y republicans han guanyat l' elecció, si no 'ls estafan.

Ara... serà lo que 'l Gobern vulga—si 'l dia del escrutini general no 's juga 'l tot pe 'l tot.—Per mostra basta un botó. Se té noticia de que 's vol fer sortir á tota costa al *Barberillo*, aproveitantse de las tupinadas del *Poble Sec*.

La dignitat y la vergonya pública están de pésam. Los taruguistas están d' enhorabona.

L' Ateneu de Sans, del qu' ell es su dino Presidente—sens qu' apena sápiga escriure 'l seu nom ha acordat celebrar lo seu triomf jugant al bnrro de dugas pessetas.

P. MOYA.

Ahir y avuy

—¿Recordas Carolina quan jo y tu festejavam?
tu n' ératis modisteta, jo n' era dependent;
¿Recordas cada vespre, quan del trevall plegavam
los juraments que 'ns fèyam? Donchs tot lo que jura-
s' ho ha emportat el vent. —vam

Un dia vas deixarme; te vas llensar al vici;
de modista á senyora tu vas volquer passar;
més ;ay! que prest vas caurer al fons del precipici;
y en lloch de benefici;
deshonra hi vas trobar.

Avuy, te passejaves; ta cara demostrava,
que tens molta miseria; m' has vist y t' has girat;
¡ay pobre Carolina! entre mi sol, pensava;
javans tots te volian! quan l' honra t' escudava...
avuy que l' has perduda ¡tothom t' ha despreciat!

J. VILÀ O.

Impossibles

Per un empaperadó: empaperar una paret ab papers ridúcls.

Per un cómich: representar un paper de fumar.

Per un cordoné: fer cordons sanitaris.

Per una camisera: fer colls de persona.

Per un pintor: pintar la cigonya.

Per un herbolari: vendre arrels de boig.

Per un dentista: treure de la boca d' una persona dents d' engravació.

Per un manyá: fer russinyols de bosch.

PLATON PEIG

Per un marinier: passar tres dias de «Mar y Cel».

Per un ricatxo: afillarse «La filla del mar».

Per un jutje: firmar «Lo full de paper» «A cal notari».

Per un aixerit: gastar «La vivor del estornell».

Per un espardenyer: fer «Un embolich de cordas».

Per un fondista: donar «Perdiu per garsa».

Per un noy: anar á estudi ab «Lo mestre de miñyons».

Per una presumida: casarse ab «Lo pubill» de «Lo mestre Olaguer».

Per un currido: enganyar á «La filla del marxant».

Per una devota: portar una corona á «La creu de la masia» y trobar «La creu trencada».

PERE PICÓ

La festa de Pasquetas

(Diálech á cau d' orella)

—¿Qué me 'n diu senyora Mónica
de lo bé qu' está l' altar
ab tan de flors, llums y flayres?
—Que millor, ne 's veurá may.
—Veu los nens quina patxoca
fan ab sos trajes?—Oy tal...
—Repari; miri las nenas
semblan ángels ¿no es vritat?
—Verge santa! ¿qui com ellas
á sos anys pogués tornar?
—Guayti sas mares com gosan,
la baba de gust els cau...
—Es cert y el rector boy plora,
de content ni sab qué 's fa
—Segú que 'l bon home pensa
¡si 'ls hábits pogués penjar!
—Cá! vol dir que 'l pare Pruna
té aldeyas tan infernals?
—De més verdas s' en maduran...
obri l' ull que desfilant
van els noys... are las noyas...
ja setanta n' han passat
més deu d' allí el presbiteri
son vuytanta ¡compte clar!
—Jo també, senyora Tecla
¿sab lo qui anava contant?
que si aqui are 's donava
lo sagrement ab vi y pa
com sempre en otras *centurias*
se venia practicant,
avuy el rector del poble
rebría tal *cop de sach*
que 's quedava sens vi á taula
y sensa pá en lo calaix
ja que dejúns y tan joves...
¡no ho pregunti quina fam!

S. BRUGUÉS.

A una desconeguda

A la senyoreta P. R. C.

Diuhen que 'ls teus ulls los tens
molt mes negres qu' una mora,
ta mirada seductora
y blanquissimas las dents.

També han dit qu' ets moreneta;
pro moreneta salada
de las que ab una mirada
fan perdrer á un la *xaveta*.

Bufonas las tevas mans
son com las d' un serafi,
y també hi sentit á di
que portas uns bons devants.

Han afirmat molts també
que no estimas á ningú.
pro jo crech y estich segú
que aixó no deurá pas sé.

Puig sent com ets tan hermosa,
algun jove ben plantat
ja se t' haurá declarat
dihent que 't fará ditxosa.

Y com qu' ets, segons han dit,
de la primera volada,
d' ell deus está enamorada
pensant ab lo bon partit.

Si tot aixó no es vritat,
encar que jo no 't coneix
si volguessis, de tu en sech
jo estaria enamorat.

Com que vaig ab molt bon fi,
ta contestació esperant
queda ab una ansia molt gran
aquet

Esparraguerí.

LO D' AQUET MON

Qu' es aixerit aquest jove!
¡qu' es trempat aquest xicot!
la sab llarga, la sab llarga,
com ell, si que n' hi han ben pochs!
Aixis, admirats parlavan
alguns vehíns del entorn
senalant á un cert subjecte
que passava per 'lli á prop.
Vaig quedar parat al veure
tant cinisme en aquet món,
!Qu' es aixerit! No hi ha dupte,
fins poca vergonya y tot.
Los sastres tenen que veurehi
puig no 'ls paga poch ni molt,
se fa fé 'l vestit, se 'l posa,
deixa 'l vell de recó... y prou.

Lo sombreré, ja tremola
tenint en compte aquet joch,
lo sabaté idem de lienzo...
de tant trempat... li fa pó.
Ab las xicotitas, resulta
si fa ó no fa igual en tot,
sempre deixa la mes vella...
per la nova *qualsevol*
resultant que porta á casa
per criadas, lo talós,
á *donzellaz*, que la vida
se guanyan sols fent favors.
Segueix los vícis com sempre
si arreplega algun quartot.
La *academia* y las *pilotas*
lo fan anar de corcoll,

No val á badar

Ja vaig errá la calada
al llevar'm de matinada;
lo catre se 'm va tombá
y á fora sento la noya
que cridava la baboya;
—¡Ramon, no val á badá!

Me rento de mala gana,
se 'm gira la palangana
y tot, tot me vaig mullá
y altre cop la noya reya
continuant ab sa taleya
dihent; —No val á badá!

L' esmorsá 'm posan á taula,
jo sense dí una paraula
'm comenso á llescá 'l pa
y veig la sanch que 'm brollava
y com que tot ho embrutava
sento; —¡No val á badá!

Per fugir me dono brasa
y al surti al portal de casa
un gerro plé que á la ma
ne portava la criada
se va rompre y ... ¡pastarada!
criada: —¡No val á badá!

Tombo á un esmolet la mola,
á una dona una cassola
que la portava á la ma;
los gossos tots me lladravan
los brivalls tots m' empaytavan
dihent: —¡No val á badá!

Tothom reya, ab mi 's ficava
y tothom lo crit me daya
fins que un amich vaig trobá
y va dirme sense treva:
—¿Que no veus que 't surt la seba?
xicot, no val á badá!...

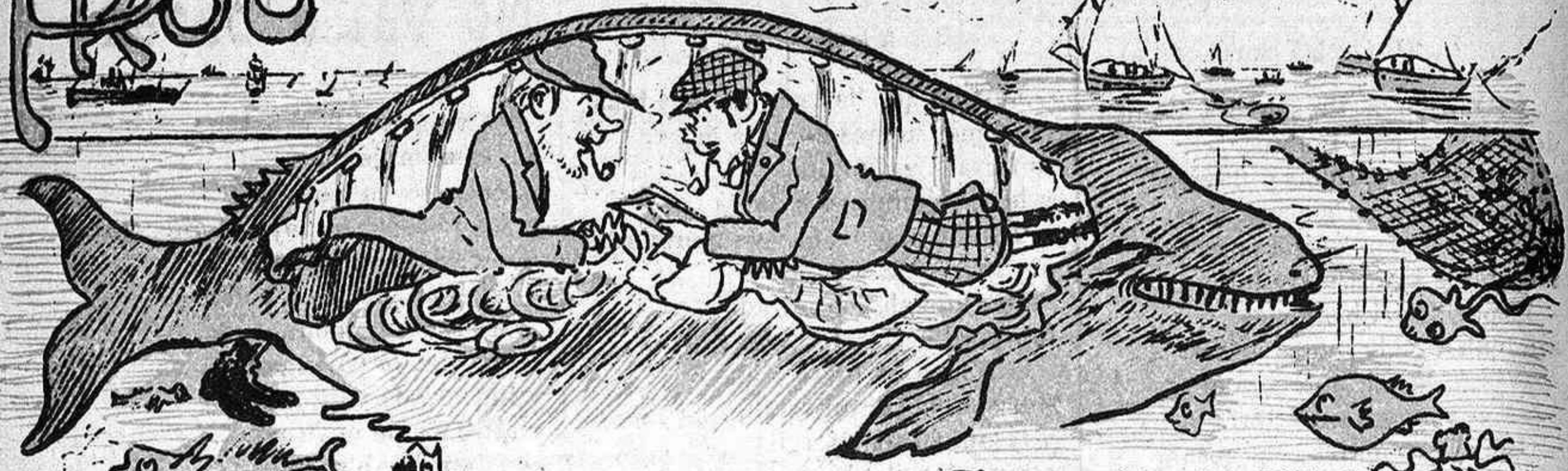
RAMONET del CAFÉ.

si s' empenya lo rel-lotje
cap als toros á fé 'l cop
y á las *quinientas* tocadas
á casa vá lo xicot
aburrit .. sense cap cuarto
sols pensant per rompre 'l foch
al primer que al carré trovi
mes prompte que surt lo sol;
mentres los vehíns fen coro,
son exemple surt per tot,
afeginthi ab gran cinisme:
—Qu' es trempat aquest xicot,
qu' es aixerit aquest jove...
com ell si que n' hi han pochs!

E. MOLAS.

LA TOMASA

POU DE REDOLINS

Dins la ballena, 6.—El boer y jo passém el temps fullejant LA TOMASA
Diu que 's vol fer suscriptor. L' infelis no veu que 'l cetáeo ja 'l va digerint.

Dins la ballena, 10.—Tinch el sentiment de llyensar al mar
els últims productes de la digestió del meu company de
viatje. Ara 'm tocarà á mi. Sols me salvaria si pesquessim
la ballena.

Dins encara 12 — Eureka! La ballena ha sigut pescada.
¿Ahont? ¿Quan? ¿Per qui? No ho sé... Mata 'l temps can-
tant La Marina.

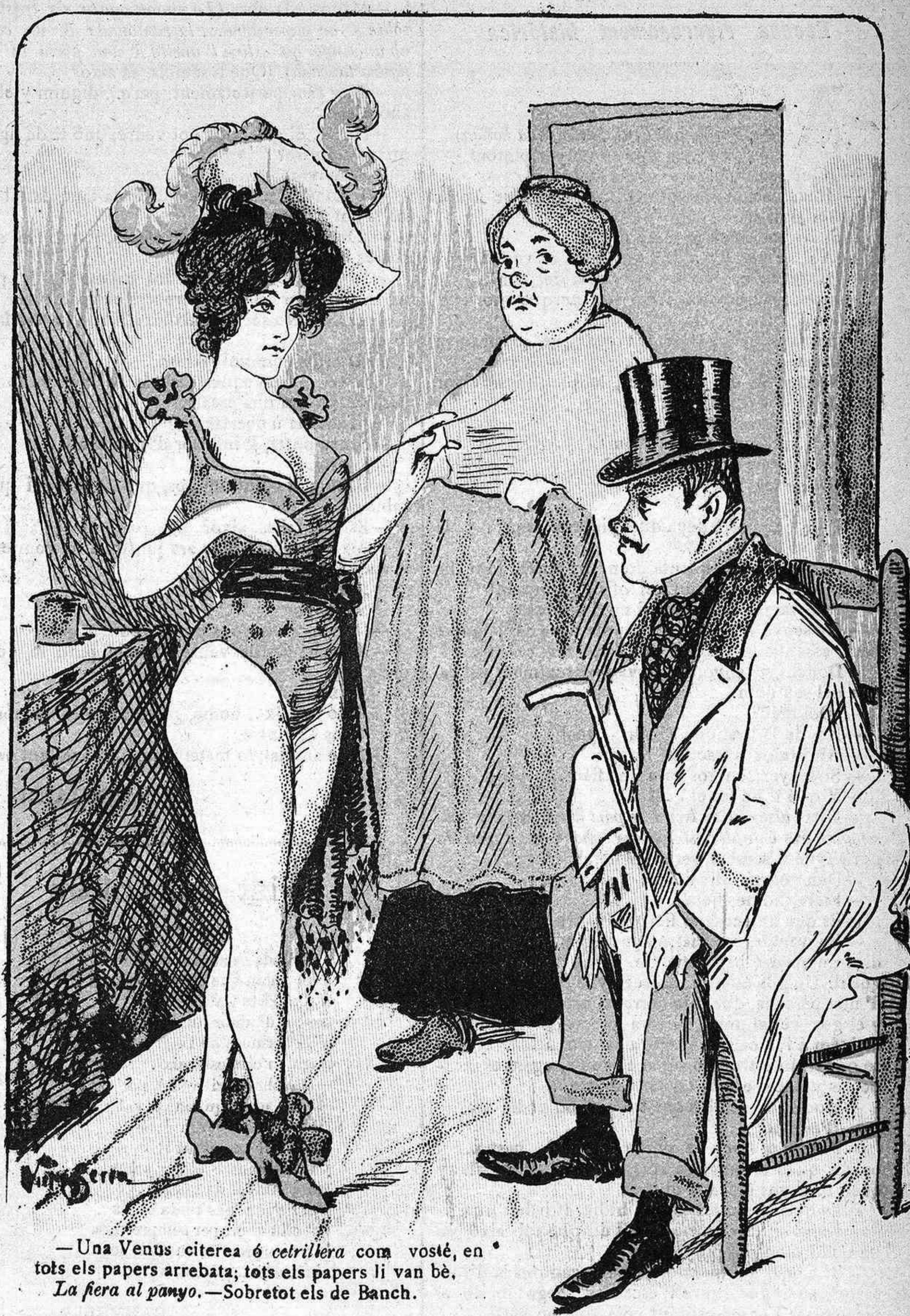

Moll del Rebaix, 13.—Costa ..s las de Levante—playas
las de Montjuich!.. Bon dia senyores, ¡visca la llibertat! He
corregut de gorra la Ceca, Meca y la Vall d' Andorra.

(MORTUS....VIVUS.)

LA TOMASA

AL QUARTO DE LA TIPLE

—Una Venus citerea o cetrillera com vosté, en
tots els papers arrebata; tots els papers li van bè,
La fiera al panyo. —Sobretot els de Banch.

A CAL PINTOR

Escena rigurosament històrica

—**A** ve maria?... —¡Qui hi há! (*Del fondo de la botiga*) —¿Qué seria aqui lo senyor pintor? —¿Qué vol dirli? —Home per dirli lo que vull, es menester avans sapiguer si hi és. —Si senyor; soch jo mateix. —¡Ah! de manera que 'l que pinta es vosté? —Per servirlo, s' entén, si es cosa del ram... —Malo; veig que no farém res; porque no vull cap ram. —Donchs, que potser 's creya que jo pintava regadoras. —No senyor, no, dispensim, lo que un servidor voldria es que 'm pintés... —¿La cigonya?... —Vaja, veig qu' està de broma. —No senyor; li dich de serio. —¿De serio? —Si senyor... —Com que vostè deya que pintava rams... y la cigonya es una bestia... —Com vostè á la quenta no m' ha entés. Jo li he dit del ram volguent dir del ofici; ¿comprén? —Ah, vamos... Donchs si no 'l molesto.. —No senyó no, ara á n' questa hora no fa gayre nosa, assentis ¡esplíquis! (*li allarga una cadira*). —Donchs si senyor, passava jo casualment pel carrer del seu nom. —¿Del meu? —No, de la bestiola. ¡Amar... gós! —Ah vamos 's tracta d' un gos. —Si senyor; un gos com una fiera. —Y qué li ha fet el gos?... —Miri (*alsantse la levita de part del darrera y ensenyant tres ó quatre estreps per ahont se li veu la pell.*) Que li sembla, ¿era una fiera? —Deu volquer dir fiero... —Fiera, home, fiera... —Es que una cosa es fiero y l' altra es fiera... —Be, vamos, es igual; anèm al grà. Jo voldria que dins un quadro ben petit 'm pintés l' escena seguent; Un gos que 'm mossegá y jo ò siga el retrato d' una persona, que fujo corrents cap á una escala y el gos vè al meu darrera mossegantme. Quan arrivém á l' escala, li pego una garrotada, el gos se queda á dintre y jo surto corrents, agafó el pica-portas y deixo el gos tancat á dintre... —Home; 'm sembla que tot aixó no podrá ser. —¿Per qué? —Perque si tinch de pintar á vostè, bestia... y escala, quan lo mossegá, quan entra á l' escala y quan te el gos tancat á dins... —Es que d' escalas sols n' hi ha d' haber una. —No sé si 'm comprén, vull dir que tot aixó en un quadro no pot pintarse. —Si home, perqué no? pinta la cantonada d' un carrer, ab el gos dintre l' escala y luego jo ab el pica-portas á la mà estirant pera que no surti.

—Home aixó ja es different. Ja veurá li fare un croquis.

—Apa donchs, comensi.

—Manos á la obra (*Lo pintor agafa els trastos y sobre d' un paper dibuixa la cantonada d' un carrer ab un senyor qu' estira l' anella d' una porta la qual figura tancada*). ¿Qué li sembla, es aixó?

—Muy bien, perfectamente pero... diguim y el gos ahont es?

—Home, el gos no 's pot veure, ¿no té de figurar qu' es á dintre?

—Si senyor.

—Y donchs, tenint vosté la porta tancada el gos no 's pot pas veure.

—¡Oh! pero aixis no fa l' efecte, jo no sé si el gos es dintre ó no hi és?

—Ja veurá, pintaré en los baixos de la porta un reixat y per allí podrá véures el gos...

—¡Oh cá! No senyor, aixó en aquella escala no hi era.

—¿Donchs com vol ferho?

—Ja veurá fassi aquest coquis de cap y de nou. Tingui, pintim una escala.

—¿Tancada ú oberta?

—Sense porta, l' interior d' una escala.

—Ja está.

—Bueno; ara pinti un gos, que 's conegui qu' es rabiós...

—Está bé, ¿Es... aixó?

—Aixó mateix, bueno ara pintim á mi com estiro l' anella de la porta.

—¿Tancada, eh?

—Si senyor.

—Donchs aixis no 's podrá veure 'l gos.

—No s' ha pas de veure, home; pinti lo que li dich.

—¿Aixis?

—Aixó mateix.. home, ¿veu? ara á lo menos sé que 'l gos es dintre.

—(Que animal; lo mateix que no ha volgut avans)

J. MONTABLIZ.

Trist desenllás

Callada escolta una nina,
á un galan que ab veu baixeta
li diu—Ets Catarineta,
per mi d' amor una mina!

Y la hermosa ab interés
al galán contesta així:

—Donchs, miri vosté, per' mi
es... un móñ; qu' encar val més.
Festejant passaren dias,
ella d' ell explotant l' or,
y ell cercant d' ella l' amor,
amor símbol de falsias.

Puig quan més tenia entés
qu' ella d' ell per sempre fora
la va sorprendre en mal' hora
abrazada... ¡ab un *inglès*!

RAMPELLS.

Recullits

Un taberner més aixut de butxaca que 'l vi de sis del Ninot, tenia un aprenent feya molt temps que no li donava setmanada.

Un dia va fer una mica tart y 'l seu amo va desferse contra d' ell ab tot lo reguitzell d' adjetius propis del cas; de gandul, dropo, mandra, etc. no le 'n vá deixar.

L' aprenent veyent que apesar de demanarli perdó y de rebaixarshi del tot, no podia lograr que 's calmès lo seu principal de cap de las maneras, al últim per veure si 'l faria content, vá exclamar:

—Home, si avuy li dech 'l jornal, cóbrisce 'l de la setmanada.

Dos fulanos que 's feyan la competencia en la ganduleria, 's disputavan sobre qui tenia més mérit.

L' un, deya que per no fer res, ni feya cap badall per son, ni gana que tinguès.

L' altre, que may s' havia despullat per ficarse al llit.

Aquell, que ni may havia anat al llit per no moures d' assentat.

Y aquet, per fi que per no tenir la feyna de creixer s' havia quedat nano.

(Y 'l petit va guanyar al gran).

FRA FIL PORT.

A una qu'ara es promesa

Quan erats mes petiteta, conversant vas dirme un dia qu' á tú molt t' agradaría sé artista, y avuy Agneta he vist que has pogut lográ lo que llavors pretenías; y ho has lograt ab pochs días, ¡quin modo de trevallá!

Per teatro has escullit de casa teva 'l portal... y sense pagar ni un ral passo á prop de mitja nit, contemplante á tú y á n' ell trevallant sense descans; ell ab los dits, tú ab las mans, ¡vaja que sou bon parell!

Jo que soch espectador del trevall qu' executéu, al acabarlo 'm deixéu pensatiu, de mal-humor, ¿Sabs perqué? perqué voldría sé actor d' aquet teatret... ¡y faría un paperet! ¡que ab gust 'l trevallaría!

R. AMORÓS ESTEBANELL.

¿IDILI?

Surtint del poble van cap al bosch mitj abrasantse, fentse petóns Van ben alegres, joves tots dos. Ja es fosch y surten solets, ben sols.

Paraulas tendras parlan els cors, baixet se donan probas d' amor, aixis caminan á poch á poch y temerosos van cap al bosch.

¡Ab quina cara tornan tots dos! Ell ab lo rostre radiant de triomf ella al contrari plena de pór y avergonyida pensa aquets mots: ¿Qué dirá 'l poble? ¿Qué dirán tots?

E. J. COSTA CABALLÉ.

AMATORIAS

Tan penosa es ma existencia, per culpa d' aquella ingrata, que al recordar sus vilesas, renego de son llinatje.

Y ara quan veig á una dona, 'm limito á contemplarla, com el Dante estrenyo 'ls punys y dich com ell:—Guarda é passa.

Es veritat que ab tos desdenys sens mida la vida 'm robas; mes content fineixo. ¿Qué 'm queda més per da te que la vida?

No envejo del mon tot l' or que desitjo molt més lo teu amor.

De modo tal m' entorpia del desengany! amargura, que si jo escriure volia, tan sols ma ploma solia trassar la frasse ¡perjura!

MARIANO AMAT y C.^a

¡De segú!

Si facil fos torná á viure y Diógenes tornés, al veure aquest mon de monas, si no 's tornava ximplet diria:—¡Deu meu, matéume ja 'n tinch prou ab lo que veig! y si favor voleu ferme ¡no 'm ressuciteu may més!...

QUIMET DE LAS COPLAS

ESPA TECH

—Esculti; ¿Perqué 'ls de Sans (va preguntarmé la Rossa) diu que 's mocan ab dos mans?— y vaig contestá á la mossà que molts dels seus habitants tenen la trompa molt grossa.

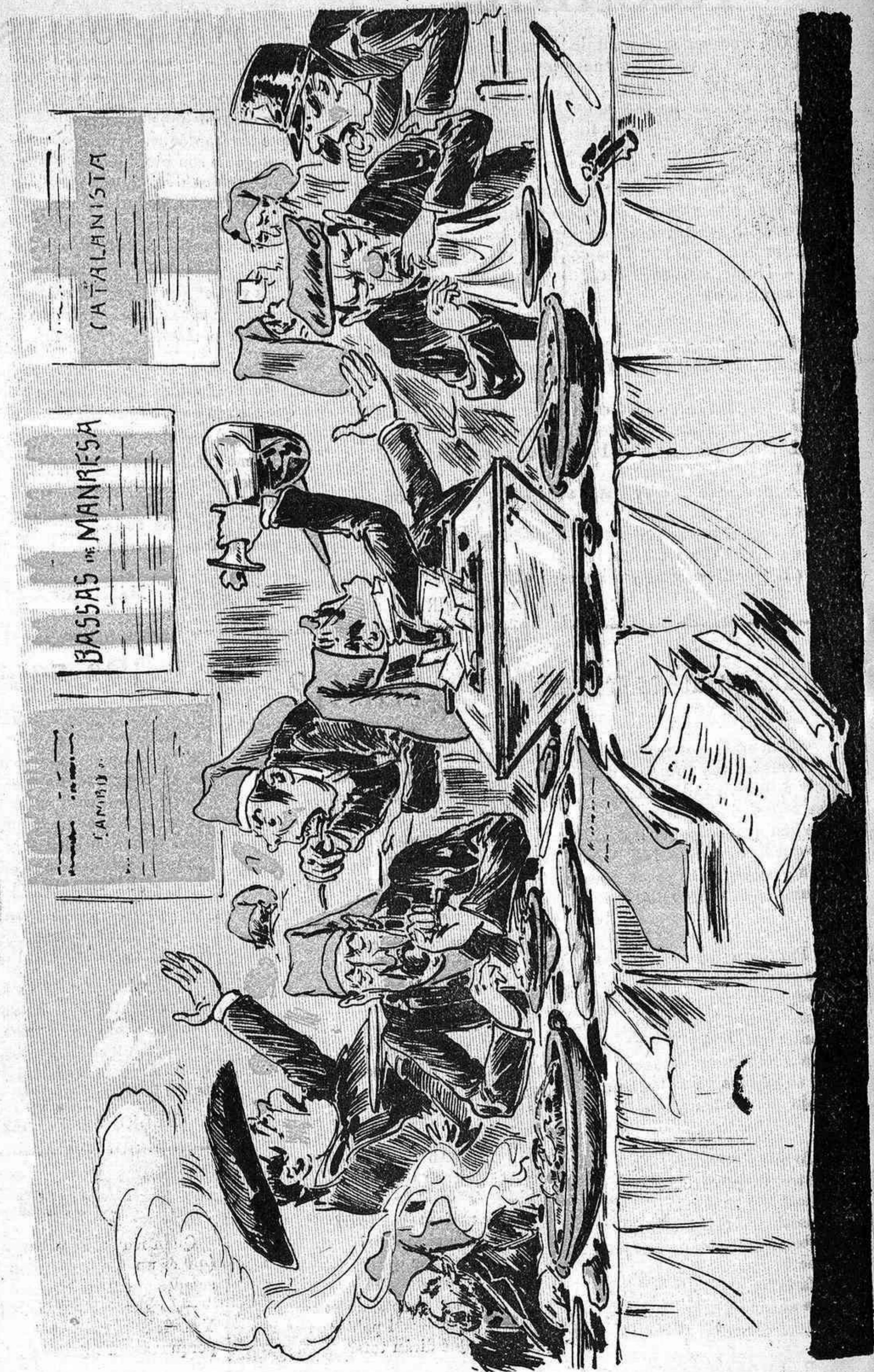
FELIONS DE VILAFRANCA.

Bolva

Quan riu en Pere Mitjans (qu' es un que la sab molt llarga) sempre que 'l trobo 'm sol dir:

—Jo fins rich per las butxacas. Y no li falta rahó porque las dí foradadas.

MIS-TELÀ.

Aspecte d'una mésa electoral catalanista, a l'hora del àpat

El casquillo ministerial ha trobat ab estupefacció
que aquesta vegada ja no li surten els comptes.

— ¡Ay Lopez! Ja nos podemos amarir!

— Y eso, é porque, Gutierrez?

— Porque los conciudadanos nous no van á dejar ni

un solo castellano en el Municipio!

PRINCIPAL

Profitosa campanya vé fent la companyia dramática del Sr. Sanchez de Leon, ja que posa las obras ab escrupulosa propietat y que sense ser montada ab emnencias las executa molt discretament.

Bona prova de lo que manifestém es la notable obra *Los galeotes* que no ha merescut ni un pero, y si sols aplausos son acertat desempenyo.

Igual podém dir de *Ferreol*, que tan individual com en conjunt recorda la ajustada interpretació que hi donava lo malograt Sr. Mario, quan lo representava. Aquell quart acte tant sumament amocional, ab justicia mereix l' aplauso hasta de las personas més retragudas al entusiasme. No vacilém en afirmar que es de lo mes acertat que ha escrit en Sardou, y los artistas de la companyia Sanchez de Leon l' executan á maravella. No citém noms, perque tots hi están brillantíssimament.

A perseverar en la variació en lo cartell y á ser executadas las obras ab tal primor, creyém que será de bons resultats la campanya que fará lo Sr. Sanchez de Leon.

LICEO

Dissapte próxim tindrà lloch la inauguració de la temporada ab l' estreno en Espanya de la ópera de Wagner *Il crespuscule degli Dei* qu' es la última obra de la grandiosa trilogía de dit inmortal mtre. compositor.

Dita ópera será posada baix la direcció del mestre alemany Franz Fischer que sigué un dels deixeples mes apreciats de Wagner y fins fá poch era director de orquesta de la Cort Real de Baviera, per lo que ab foment se n' espera una perfecta execució y ab ella podrém apreciar del tot las bellesas del apostol de la música del porvenir.

Il crespuscule degli Dei será presentat ademés ab escrupulosa propietat y ab decorat exprofés pintat per los escenògrafs Srs. Urgellés y Junyent.

Com que l' elenco que 'ns ha presentat lo Sr. Bernis pera la próxima temporada es de lo mes notable que ha trepitjat nostre gran teatro, no es d' estranyar lo important abono que ha lograt.

Ab verdadera ansia es esperada la nit del debut.

Sembla que la ópera que seguirá sorá *Lohengrin* pera debut de nostre paysá lo tenor Sr. Palet.

ROMEA

Dimars passat se van anunciar las últimas representacions del *Don Juan Tenorio* y *El nuevo Tenorio* quals obras han resultat verdaders filons pera la Empresa y en son desempenyo lo Sr. Borrás ha demostrat sa forsa de pulmons y las bonas qualitats que posseheix pera sortir brillantment en la execució del protagonista.

Pera demá ja s' anuncia la reanudació del teatro catalá y en ell se prepara l' estreno de una comedia en un acte de nostre amich Sr. Nogué y Roca, titulada *Un marit modelo ó lo pa de casa*.

Celebrarém de son bon èxit.

NOVETATS

Feta ja la sèrie deguda dels dramas de Zorrilla y Bartrina y Arús, que com tots los anys ha reportat á la empresa verdaders beneficis, se donan ja representacions de coneigudas y aplaudidas obras, entre elles *Otelo* y *Un drama nuevo*, preparantse pera lo próxim diumenje, lo melodrama *Fualdés* mentres s' activan los ensajos del *El apostol blanco*, nou drama original de nostre company en la prempsa Sr. Pomés y qual estreno tindrà lloch en los primers dias de la setmana pròxima.

CATALUNYA (Eldorado)

El género infimo més que passillo com l' anomenan sos autors es un saynete y en ell s' hi veu la fina sàtira y observació del natural, qualitats características en los germans Quintero (pares de la criatura) pero una part del públich trobá dit *género* massa *infim* y al final lo rebé ab grans mostras de desagrado, succehint lo que passa casi sempre en aquet teatre quan se tracta d' un estreno, que desseguida se presenta la controvèrsia als reventadors.

Nosaltres, imparcials com sempre, debém manifestar que *El género infimo* es de lo més infim que han presentat sos autors y que si be no 's mereix l' èxit de *La buena sombra* tampoch se fa acreedor á cap pateadura.

Es una obra que ompla un xich lo cartell... y *pax vobis*.

La execució molt acertada, vejents'hi la experta mà del Sr. Cerbón en la direcció.

GRAN-VIA

Dissapte próxim obra de nou sas portas aquet teatro ab nova Empresa y companyia completament reformada, habenthí entrat valiosos elements á fi de poder posar obras liricas dramáticas.

Com á inauguració prepara la *reprise* á Barcelona de *Las carceleras* que, segons notícias fidedignas, hi ha molt empenyo en que sa execució resulti perfecta.

Celebrarém que la nova Empresa logri honra y profit, que no duptém lo logrará si sab donar la variació en lo cartell y prescindeix de las obras de la *democratica* «Associació de autors» de Madrid, que avans no podia soportar las imposicions de certas galeries teatrals y ara ella es encara mes absoluta y arbitraria ab las Empresas y actors.

TIVOLÍ

CIRCO EQUESTRE

Desde dijous passat, forman part de la companyia, los germans Carpi que ab dir que son los mateixos xispejants clowns de antes, queda fet son millor elogi.

Dificilment lo Sr. Alegria, pot trobar artistas mes simpàtichs y del agrado del públich, que dits germans Carpi, puig que reuneixen las condicions mes extraordinarias pera captarse las simpatias, ja que además de ser sumament voluntariosos en lo treball, sas graciositats resultan de bon género sense arribar may á lo ridicul ni á lo grotesch.

Pera avuy hi ha anunciats nous debuts.

UN COMICH RETIRAT.

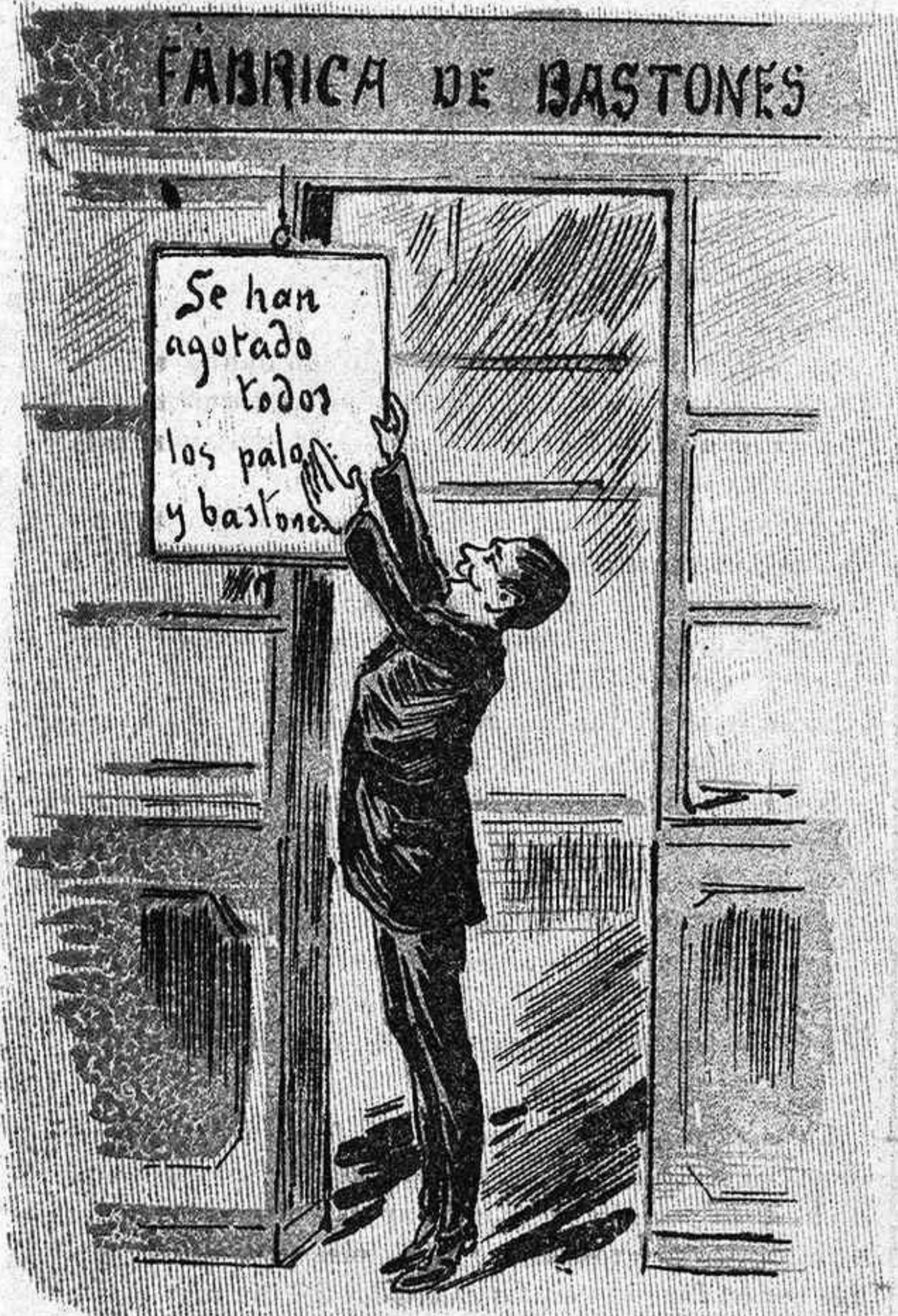
LA TOMASA
ELECCIÓN S

—Ahora digan: ¿perqué me han pegat? total he votado tres veces, yo que en otras elecciones lo habia fet en todos los colechis.

—Vaija, estigan bons! Diu el president qu' un altre ja ha votat per mi.

En aquestas eleccions son alguns que hi han tret la rifa.

—¡May més ens hi enganxan á la roda! ¡Que s' hi posin ells!

Regalos als lectors

— DE —

LA TOMASA

CONDICIONS

1.ª Pera l'adquisició del regalo dintre de Barcelona s'ha de presentar el *cupó* (no cal retallarlo del periódich) en nostra Administració S. Ramón, 6, junt ab l'import corresponent.

2.ª Los lectors de fora farán la mateixa operació, presentant el número al corresponsal respectiu, qui inutilisará el *cupó* y per son conducte rebrán l'exemplar.

3.ª Els cupóns primas caducaran al cap de vuyt días ó avans si s'agotés l'obra anunciada.

4.ª Els corresponsals de fora tindrán el desquento de costúm, avisantnos cada setmana el número d'exemplars que desitjan se 'ls remeti ó tenen encarregats.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMA N.º 10⁽¹⁾

Que dona dret á adquirir per

UN RÀL

comedia satírica en un acte y en vers

Un diputat á Corts

original de J. RIERA BERTRAN

qual preu corrent es lo de

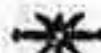
UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s'agotan 'ls exemplars.

Campanadas

A l'última hora lo veterano aragonés senyor Ardid, anticlerical furibundo y enemig declarat de tot aquell que crida ¡visca Catalunya! després qu'en la seva capital s'hi ha guanyat molts anys las garrofas exercint de curandero, ha sigut calurosament felicitat per lo Circul de capellans del carrer dels Tres Llits ahont totes las tardes acostumava anar-hi á jugar el tresillo.

Ho celebrem moltissim.

El principi d'autoritat es una gran cosa.

En los pòrtichs del carrer de l'Industria qu'hi ha en el extrem del carrer de la Princesa, frente al Parch *propiedad de todos los ciudadanos*, s'hi llegeix un lletrero que diu textualment: «Por orden de la Autoridad se prohíbe ensuciarse en estos pórticos bajo la multa de 5 pesetas». Y efectivament, tothom s'hi embruta y fa allí lo que li dona la gana, particularment els soldats á entrada de fosch. Pero lo que 'm cridá l'atenció fou el veuréhi un municipal qu'hi feya aguas menors lo dia avans de las eleccions.

Era l'unich que 'ns faltava veure; l'autoritat embrantse ab ella mateixa.

Aquell célebre director de la plassa—mercat de Sans, á qui després d'haverli instruit expedient lo destinaren á la de Hostafranchs y de allí lo tragueren á cop de patatas, ja torna á donar-se en espectacle.

Dispensat de prestar servey en cap de las ditas plassas, y gracias—segons diuhens—á las influencias d'un diputat y exconcejal catalanista, cobra trenta cinch *naps* tots los mesos pera passejarse tant sols, y s'entretén en atissar discordias entre 'ls venedors y venedoras de la plassa de Sans, prometent á uns que quan torni á pendre posesió del seu càrrec (que serà la setmana dels tres dijous) los hi donarà 'ls puestos que pendrá á n' aquells altres dignes venedors que firmaren la denuncia contra ell.

A n'aquet senyor de la *Triste Figura* li aconsellém de tot cor que no s'emboliqui mes ab venedors ni venedoras.

Senyor Ochoa; lo qu'hauria de fer voste es ficarse dintre un armari perque ningú 'l vegi mai més. Al fi y al cap val mes aixó que no pas que 'l tanquin de nou en un manicomio, per alló de que *nunca segundas partes fueron buenas*.

Jo no sé qui es més boig; vosté ó qui 'l recomana.

Las intemperancias de *La Veu* y l'agressiu llenguatje de 'n Lerroux y dels de la *Publi* están donant marge á disgustos entre republicans y catalanistas que es difícil pronosticar com acabarán. Lo senyor Lerroux sembla qu'hagi vingut expressament á Barcelona per sembrar la discordia entre 'ls catalans. Vomita insults contra tothom, *dimeix* gobernadors, tracta de donetas á aquells que no van á votar, excita als uns contra altres, y sembla talment que cada dia pera esmorsar se menji dugas ó tres criatures crúas.

Si 'l senyor Lerroux pretén guanyar-se aixis la popularitat, ¡viva Deu que no li envejo!

Ab son article *La purria* que tothom considera alusiu al doctor Robert, s'ha creat tal atmósfera contra ell y contra la *Publi*, que molt serà qu'un y altre no hagin d'aixecar velas ó plegar el ram.

Qui sembra vents recull tempestats.

«El Lliberal» de Barcelona que no sab lo que 's diu ni lo que 's pesca en qüestions locals deya lo diumenje á la nit que la candidatura del *Barberillo* la votavan tots los elements y qu'à Sans era la predilecta.

Quant li van donar á «El Lliberal» pera estampar en lletras de motlló aqueixa asseveració? Cada pas que dona aquest periodich es una ensopagada.

Enteris municipiosament del personal que l'ha votat y 'm sabrà dir qui son desde 'n Badal, de la célebre quiebra, á l'hereu Batllori que han recomenat la seva candidatura.

Y á ells qui 'ls recomana?

Solzament al pensar en lo suplici de tenir que soportar altre cop á un home com el *Barberillo* y la seva companyia de *Noys tendres*, *Cap de mort* y altres herbas, son molts los vehins d'aquell poble que pensan aixecar el domicili y anar-se 'n á viure al Marroch.

Si surt elegit concejal aquest home, los senyors Saltor y Marial per dignitat haurian de dimitir el càrrec.

Los metges que componen lo cos facultatiu del Hospital de la Santa Creu, han publicat un remitit en alguns periodichs de la localitat fent constar la profunda pena que 'ls produhiren las grosserias é injusticias-segóns ells-publicadas per en Lerroux en *La Publicitat* del dia nou.

Jo, que ni entro ni surto en aquest assumpto, no faig més qu'enaltir la conducta d'uns homes que defensan á un

amich y company d' imputacions qu'ells consideran que son calumnias miserables y que, com á personas de recta conciencia, conceptúan que s' han de despreciar fant'ho pùblich, donant la cara. |Bravo!

M' agrada que 'ls amichs que son amichs defensin tot lo qu' als seus ulls sigui honrat y digne, fent cas omis d' amenassas y desafios y pallissas. L' home honrat, deu haver de pregonar la vritat sense por, á tot hora y á tot arreu.

Ara lo que, al meu modo de veure, tindriam de fer tots los periodistas republicans de Barcelona, fora respondre de la sinceritat y honradés del senyor Lerroux.

Jo, com que no 'l coneix á fondo, no 'n responch.

Me sembla que com jo, se troben casi tots los periodistas. ¡Quin honor pera la familia!

*
Nada menos qu' hem aver guat el perqué en Nuri, el famós ex inspector de Consumos há surtit ó surtirá elegit concejal.

La Colla del arrós, que sempre s' ha distingit en questió d' arrimarse al sol que més escalfa, ó siga al cacich de turno, aquesta vegada no tenint prou confiansa ab ell y convençuda per altre part de la preponderancia dels regionalistes, s' oferi á n' aquets pera votar la seva candidatura. Tant valiosa cooperació no podia despreciar y fou acceptada. Pero vet' aqui que no sé com ni quan van desdirse'n y á última hora en Nuri, aprofitantse d' aquestas conjunturas, feu repartir candidatures intercalant lo seu nom entremitj dels candidats regionalistes, los quals per sorpresa emitiren son vot á favor d' ell donantli la victoria.

D' això si que se 'n pot dir una verdadera rifada. Y tot per culpa dels arrossayres.

Senyors regionalistes: heu badat una mica massa.

Rostoll

—¡He vist al dimoni! ¡si, si! — cridava un pobre home espantat.

—¿Voléu dir? — li váren respondre.

—¡Si, si!... Semblava un ase ab banyas.

—Ah! devia ser la vostra sombra.

**

Un jove deya á la sévà xicota:

—¡Qu' estás grogal! ¿Ahont es aquell color tant vermell de la téva cara?

Un germanet d' ella: —El té dins d' un pot demunt del tocador.

*

Dins d' una agència de matrimonis:

—¿Diu vostè que aqueixa senyora té cent mil duros de capital?

—Si senyor, y, á més, es tísica d' últim grau.

—¿N' està ben segur?

—Home, ¡sápiga que aquesta agència es molt honrada y garantim tots 'ls nostres articles!

**

Un pare al seu fillet:

—Noy; ¡vóls jugar que no sabs perqué varen treure del Paradis terrenal á Adan y Evá?

Oh! devia ser perqué no podian pagá 'l lloguer.

PEPEP DEL CARRIL.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Magnificament litografiats é impresos á dugas tintas ab l' alegoria de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 céntims

„ „ 50 „ á 50 „

Ventas al per Major y Menor

Litografia Barcelonesa

— DE —

Ramon Estany

6, Carrer de Sant Ramón, 6. - BARCELONA

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioscos y demés punts de venta, se 'ls fará lo desquento acostumat.

SECCIO TELEGRAFICA

(Survey particular adelantat — pe l' fil especial de LA TOMASA — qu' encare ningú may no li ha trencat

XAUXA BORDA. — 10. A l' hora de las patacadas. Acabém d' exercir lo sagrat dret del sufragi, aquell dret que deu ser mirat ab respecte per tothom que vulgui ser verdaderament democrata. Com arguments persuassius portém á la dreita una tranca, un fusell á la esquerra, un revolver al cinto y una teya á cada butxaca. Al que no voti per nosaltres l' enviém á sopar ab Sant Pere... Així 'ns ho predican en Lerruch y l' Ardid que dehuen saber'ho. Ab lo crit de «Visca la llibertat» deixarém sechs als que no pensin com nosaltres.

REPUBLICANS.

PLASSA DE CATALUNYA. 10. — A l' hora de «donde las dan, las toman». 'Ns han promès fernos un cap nou; nosaltres en farém dos. Som la gent de be y per xo hem llogat vuyt cents pinchos á trenta duros. Anirém á tots els terrenos ahont se 'ns vulgui portar inclús al fondo de las clavegueras. Desde avuy en la capsalera de «La Perdiu» hi posarém un reclám «Se alquilan quincenarios y licenciados de Ceuta.» Així en castellá [perqué fassi més iropa. Qu' això no es serio ni digne, ni fa gent de bé? Enhorabona. Pero es que per ser regidors fins fariam moneda falsa.

CATALANISTAS.

LA CORT. — 10. A l' hora de las rifadas. Ab una ullera me 'ls miro.. S' abrahonan com gossos furiosos atiats per la gana. Quan s' hagin ben estomacat uns y altres, entraré jo. Posaré l' estat de guerra, suspendré las garantías y... nombraré un ajuntament de real ordre. M costa caret, perque en Lerruch menja més qu' un mal grá, pero es lo més segur. Tot lo qu' ells se des-trossin m' engreixaré jo.

S' HO GASTA.

LA TOMASA:

VIVA EL SUFR.... EGIT

SUBSTITUT
ELECTORAL

Tiros, garrotadas, llenya,
atropells á discrecio
per eix sistema s' ensenya
qui es honrat y té rahó.